

bijlage

Uitgevoerde maatregelen Actie Koperslag

**Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing**
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
DSP

Contactpersoon

Datum
30 januari 2014

Ons kenmerk
479759

Bijlage nummer	1
Horend bij	Brief Tweede Kamer: eindresultaten van Actie Koperslag

In deze bijlage informeer ik u per convenantmaatregel over de uitgevoerde maatregelen in het kader van Actie Koperslag (2011-2013).

Actie 1: Vergroten van de alertheid van burgers en bedrijven

Het vergroten van de alertheid van burgers en bedrijven bij een vermoeden van koperdiefstal kan zowel preventief als repressief effect sorteren. Preventief kan het leiden tot meer informeel toezicht, zodat potentiële koperdieven weerhouden worden van diefstal. Repressief kan deze maatregel leiden tot het vergroten van de heterdaadkracht van de politie en verhoogt daarmee de pakkans van koperdieven. De volgende maatregelen zijn getroffen:

- ProRail en TenneT hebben een communicatieplan uitgevoerd om de waakzaamheid van het *eigen personeel* en dat van de *aannemers* op het gebied van veiligheid te vergroten. Doel is dat van alle koperdiefstallen standaard aangifte wordt gedaan.
- Om de alertheid van *burgers* te vergroten heeft ProRail samen met de politie in 2011 en 2012 in totaal bijna honderduizend brieven verstuurd naar omwonenden nabij risicolocaties op het spoor met het verzoek de politie te alarmeren bij verdachte situaties. Dit heeft geleid tot een aantal concrete meldingen aan de politie.
- Voorafgaand aan de invoering van de legitimatieplicht (actie 7) is tijdens de voorlichtingscampagne Pasopkoper! voor de *metaalverwerkingsbedrijven* tevens het *algemeen publiek* geïnformeerd. Bij beide doelgroepen is daardoor de alertheid op koperdiefstal vergroot. De website www.pasopkoper.nl blijft tot eind 2014 in de lucht.
- Bij *metaalverwerkingsbedrijven* die aangesloten zijn bij de branchevereniging MRF, wordt een appèl gedaan op de alertheid via het digitale meldpunt diefstal. Nieuwe gevallen van koperdiefstal worden niet alleen op de website van het meldpunt geplaatst, maar ook via e-mail aan de leden doorgegeven. In aanvulling hierop heeft ProRail een catalogus ontwikkeld voor leden van de MRF en de politie, zodat zij metalen die eigendom zijn van ProRail beter kunnen herkennen.

Actie 2: Standaard aangifte voor optimaal zicht op risicolocaties en -tijden

Afgesproken is dat er standaard aangifte wordt gedaan, zodat een optimaal zicht wordt verkregen op risicolocaties en -tijdstippen. Op basis hiervan kan de politie haar inzet meer gericht inzetten en de heterdaadkracht vergroten. Het gaat om de volgende maatregelen:

- De politie heeft met ProRail en TenneT afspraken gemaakt over het uniform *aangifte* doen via het internet en het hanteren van een uniek trefwoord bij de aangifte, zodat koperdiefstallen in de politieregistratie eenvoudig uit het totale aantal aangiften van alle diefstallen gedestilleerd kunnen worden.
- De politie heeft in december 2011 het rapport 'Inzicht in koperdiefstal' opgeleverd met een *analyse* van onder meer (veel)plegers van koperdiefstal, modi operandi en risicolocaties.

**Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing**
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
DSP

Datum
30 januari 2014

Ons kenmerk
479759

Actie 3: Vergroten van de pakkans op risicolocaties en -tijdstippen

Op basis van een betere informatiepositie, die gerealiseerd is door de uitvoering van de eerste twee acties uit het convenant, kan de pakkans van koperdieven aanmerkelijk vergroot worden. Op de volgende manieren is hieraan uitvoering gegeven:

- Er wordt van meet af aan intensief *toezicht* gehouden door de buitengewoon opsporingsambtenaren van ProRail. Ook wordt rond het spoor particuliere hondenbewaking ingezet en is camerabewaking geïnstalleerd. Ook TenneT zet mobiele surveillance, beveiligers en camera's in.
- Daarnaast zet de politie *opsporingsteams* in op risicolocaties en -tijdstippen. *Helikopters* van de politie verlenen sinds de herfst van 2011 daadwerkelijk ondersteuning bij de arrestatie van koperdieven. Ook worden de helikopters gebruikt om beelden te maken ter voorbereiding op interventies door de politie.
- Ter ondersteuning van een effectief optreden van de politie is in september 2012 een *thematische website* gewijd aan koperdiefstal toegevoegd aan Politiekennisnet, de interne website van de politie. Op deze website staat onder meer informatie over modi operandi van koperdieven, risicolocaties, foto's van het kopermateriaal dat door ProRail en TenneT gebruikt wordt en specifieke tips voor de opsporing van koperdieven.

Actie 4: Uitvoeren van pilots met synthetisch DNA (SDNA)

Door het aanbrengen van SDNA wordt koper voorzien van een unieke code die uitsluitend te relateren is aan de eigenaar van het goed. Van het aanbrengen van SDNA en het plaatsen van borden met de mededeling dat het koper aldus beveiligd is, gaat een sterk preventief effect uit. Daarnaast kan de aanwezigheid van SDNA behulpzaam zijn bij de opsporing van koperdiefstal en als ondersteunend bewijs dienen in een rechtszaak.

- ProRail en TenneT hebben met financiële steun van het ministerie van Veiligheid en Justitie *risicolocaties* voor koperdiefstal voorzien van SDNA.
- Een deel van de metaalbedrijven die aangesloten zijn bij de MRF, *controleren* koper dat mogelijk afkomstig is van het spoor of het elektriciteitsnet met behulp van *SDNA-leesapparatuur* op diefstal.

Actie 5: Uitvoeren van experimenten met track-en-trace

Ook door het aanbrengen van track-en-trace kan de pakkans van koperdieven vergroot worden.

- ProRail en TenneT hebben de mogelijkheden *onderzocht* om track-en-trace aan te brengen bij koperen kabels waarvan diefstal tot gevaarstelling kan leiden. Track-en-trace blijkt wel toepasbaar op haspels, maar kan niet onzichtbaar op de kabels worden aangebracht.
- In de Rotterdamse *haven* heeft de zeehavenpolitie met succes lokhaspels met track-en-trace ingezet.

- Vertegenwoordigers van de *kunstsector* zijn geïnformeerd over de mogelijkheden die track-en-trace biedt tegen koperdiefstal.
- Op het *spoor* heeft ProRail algemene preventieve maatregelen getroffen om koperdiefstal tegen te gaan, zoals het afschermen van de baan, het waar mogelijk vervangen van koperkabels door aluminium of andere goedkope metalen of door de inzet van nieuwe technische mogelijkheden, het aanbrengen van kabelklemmen en hekken en intensiveren van de inspectie op kritische plaatsen en het bij wijze van proef aanbrengen van speciale 'struikelmatten' die betreding van het terrein bemoeilijken.
- In de *elektriciteitssector* heeft TenneT zijn hoog risicolocaties en tijdelijke bouwlocaties voorzien van extra beveiligingsmiddelen zoals hekwerken en tijdelijke camera's.
- Op 20 september 2012 heeft het ministerie van Veiligheid en Justitie een *expertmeeting* georganiseerd om aanvullende creatieve mogelijkheden voor de preventie van koperdiefstal op hun merites te beoordelen. Daarbij zijn tevens buitenlandse inzichten en *best practices* voor beveiliging in andere sectoren betrokken.

**Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing**
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
DSP

Datum
30 januari 2014

Ons kenmerk
479759

Actie 6: Controleren van voertuigen op de aanwezigheid van gestolen koper

Deze maatregel is in het convenant opgenomen, zodat de politie de bevoegdheid zou krijgen om koper in voertuigen te controleren op de aanwezigheid van SDNA. In de huidige wetgeving is het de politie niet toegestaan voertuigen te doorzoeken zonder vermoeden van een strafbaar feit.

- Geconcludeerd is dat uitvoering van deze maatregel waarschijnlijk politiek niet haalbaar zou zijn. Daarom heeft de Stuurgroep van Actie Koperslag besloten deze actie om te vormen tot maatregelen die leiden tot een betere benutting van de huidige bevoegdheden voor het doorzoeken van voertuigen. Dit heeft concreet vorm gekregen door informatie hierover op te nemen op de nieuwe *website* voor de politie over koperdiefstal die aan het Politiekennisset is toegevoegd (zie actie 3). Behalve een praktische checklist is op de website voorzien in de mogelijkheid om ervaringen te delen en elkaar feedback te geven.

Actie 7: Invoeren van de legitimatieplicht bij contante inkoop

De invoering van de legitimatieplicht bij contante inkoop van koper(legeringen) voorkomt dat aanbieders een valse identiteit opgeven. Zo wordt het voor koperdieven moeilijker om hun gestolen waar aan te bieden en zijn zij gemakkelijker op te sporen door de politie. Naar verwachting gaat hiervan ook een preventief effect uit.

- De legitimatieplicht is op 1 januari 2013 in werking getreden door aanpassing van het *Uitvoeringsbesluit* bij artikel 437 van het wetboek van Strafrecht.
- Voorafgaand aan de inwerkingtreding van de legitimatieplicht is de *campagne* Pasopkoper gehouden. In dat kader zijn ruim 2.000 metaalverwerkingsbedrijven aangeschreven en een kleine 1.000 pakketten met campagnemateriaal verstuurd. Daarnaast bestond de campagne uit radiospotjes, de website pasopkoper.nl, bannering en een artikel voor huis-aan-huis-bladen.
- Tevens is begin 2013 de *handhaving* van de registratie- en legitimatieplicht van start gegaan. Aanvankelijk werden deze controles uitgevoerd door de politie in een aantal gemeenten met een vergroot risico op koperdiefstal. Sinds ze wettelijke bevoegdheid hebben gekregen om de terreinen en panden van metaalopkopers te betreden op basis van het gewijzigde artikel 552 wetboek

van Strafvordering wordt hiervoor een landelijk team van buitengewoon opsporingsambtenaren ingezet.

- Ten behoeve van de handhaving van de registratie- en legitimatieplicht heeft het Openbaar Ministerie het *strafvorderingsbeleid* opgesteld.
- Alle metaalverwerkingsbedrijven zullen in de periode *2013-2014* ten minste één maal gecontroleerd worden. Ook in de jaren daarna wordt de handhaving gecontinueerd.

Actie 8: Richtlijn voor gevaarstelling als strafverzwarend element

Koperdiefstal is ten dele eenvoudige diefstal waar een standaard strafrechtelijke reactie op volgt. Daar waar echter sprake is van gevaarstelling of grote (in)directe schade moet deze meegewogen worden bij het formuleren van de strafeis. Voor deze actie uit het convenant zijn de volgende maatregelen in uitvoering:

- Het Openbaar Ministerie heeft in mei 2012 een *factsheet* uitgebracht waarin informatie is opgenomen over de bijzondere kenmerken van koperdiefstal en de risico's voor de samenleving. Deze factsheet wordt door de politie standaard toegevoegd aan het proces-verbaal, waardoor het onderdeel uitmaakt van het strafdossier en de officier van justitie en de rechter hiervan kennis kunnen nemen.
- Het OM neemt nu al de gevaarstelling mee als strafverzwarende factor in de *strafeis*.
- Nadat in de praktijk ervaring is opgedaan met de werkwijze die vastgelegd is in de factsheet, wordt als sluitstuk de *richtlijn* opgesteld.

Actie 9: Communicatie over de hoogte van de straf

Om duidelijk te maken dat koperdiefstal die gepaard gaat met gevaarstelling zwaar wordt bestraft, communiceert het Openbaar Ministerie in voorkomende gevallen actief over de hoogte van de geëiste en opgelegde straf. Op de volgende manieren is hieraan uitvoering gegeven:

- Het Landelijk Parket van het Openbaar Ministerie heeft een *format* ontwikkeld voor een eenduidige berichtgeving in koperdiefstalzaken door alle parketten.

Actie 10: Aandacht voor koperdieven bij de aanpak van mobiele bendes

Mogelijk maken ook buitenlandse mobiele bendes zich schuldig aan koperdiefstal. Daarom wordt ook in internationaal verband aandacht besteed aan het tegengaan van koperdiefstal.

- Er is een *integrale aanpak* van mobiele bendes opgesteld en in uitvoering. De aanpak concentreert zich op preventie, publiek-private informatie-uitwisseling, de ontwikkeling en uitvoering van een barrièremodel en repressieve maatregelen op het gebied van opsporing, vervolging en ongewenst verklaren van leden van mobiele bendes.
- Om de *informatie-uitwisseling* op internationaal niveau te verbeteren heeft de politie zich aangesloten bij de Analytic Work File van Europol rond het thema mobiele bendes en het Europese EMPACT-programma Organised Property Crime.
- In het kader van het *Actieplan Senningen 2013-2016* is de Benelux een gezamenlijke aanpak van koperdiefstal overeengekomen. Deze aanpak is vertaald in concrete operationele afspraken tussen de politiediensten in de Benelux.

**Directoraat-Generaal
Jeugd en
Sanctietoepassing**
Directie Sanctie- en
Preventiebeleid
DSP

Datum
30 januari 2014

Ons kenmerk
479759